

Vårdssystemet för narkotikaberoende

Publicerad 20.12.2005.

Vårdssystemets grundstruktur för narkotikaberoende är den samma som för alkohol- och övriga beroenden. Enligt den gällande lagen om missbrukarvård vilar det centrala ansvaret att organisera vården på hemkommunens social- och hälsovårdsväsen.

Det första trappsteget är samtliga allmänna tjänster inom social- och hälsovården, således de platser där man också tar hand om många andra problem än droger. Nästa steg bildar missbrukarvårdens specialtjänster som är inriktade på behandling av alla slags missbruksproblem. Det sista steget är några enheter inom missbrukarvården med tjänster som planerats speciellt för narkotikamissbrukare eller endast för en viss typ av narkomanvård. Överflyttning mellan olika vårdplatser och frågor om kostnader för behandlingarna är ibland problematiska även om man försöker vara flexibel och ta fram skräddarsydda helheter för varje klients vårdbehov.

På primärvårdens, socialbyråns och den specialiserade sjukvårdens olika enheter kan man få rådgivning om narkotikaberoende, behandling av de somatiska och psykiska besvär man lider av för tillfället, hjälp att påbörja behandlingen av narkotikaberoendet och hänvisning till specialtjänster. Tidig upptäckt av problemen ligger både i patientens och i vårdssystemets intresse.

Det viktigaste nätverket för specialtjänster är [A-klinikerna och ungdomsstationerna](#), och i anslutning till dem avgiftnings- och rehabiliteringsenheter som ger vård dygnet runt. I de flesta kommuner finns antingen en A-klinik eller ett avtal om att bekosta vården vid närmaste A-klinik med betalningsförbindelse från socialtjänsten.

De flesta A-kliniker har länge tagit sig an också narkotika- och blandmissbruksproblem trots att namnet tyder på alkohol. I Helsingfors har man stor erfarenhet av narkomanvård bl.a. vid Rävvägens A-poliklinik (Kettutien A-poliklinikka.). De flesta andra vårdinrättningar som ger missbrukarvård behandlar också personer med narkotikaproblem, trots att merparten av deras klienter är alkohol- eller läkemedelsberoende. Hit hör bl.a. A-klinikstiftelsens [Socialsjukhus](#) i Träskända och [Kalliola kliniker](#), som betjänar hela landet.

Några enheter vårdar klienter från hela landet, vissa av dem har narkomanvård som specialinriktning. I vissa städer finns det narkomanvårdspolikliniker och några av dem håller öppet dygnet runt (t.ex. Narkomanvårdspolikliniken Kurvi i Helsingfors).

Flera städer har hälsorådgivning för narkomaner som injicerar droger. Där får man råd om hur man förebygger smittsamma sjukdomar, man kan bli vaccinerad och byta ut sprutor. Vissa vårdenheter inom institutionsvården arbetar enligt principerna för terapeutiska kollektiv och stöder med medicin fria metoder klienternas tillfrisknande (t.ex. Hietalinnakollektivet i Helsingfors som hör till A-klinikstiftelsen samt Kalliola klinikernas enhet i Kisko).

För behandling av opiatberoende kan farmakologisk avgiftning, substitutions- och underhållsbehandling i vissa fall tillgripas vid sidan av annan vård. Vårdbehovet avgörs i regel vid universitetscentralsjukhusen och övriga centralsjukhus eller vid Järvenpää socialsjukhus, men vården ges på andra vårdinrättningar eller öppenvårdsenheter.

Behandling av narkotikamissbruk bygger nästan alltid på patientens egen vilja. Vård oberoende av patientens vilja eller så kallad. tvångsvård grundar sig på barnskyddslagen, mentalvårdslagen eller lagen om missbrukarvård.

Grupper för kamratstöd, så kallad. självhjälpsverksamhet, spelar en viktig roll i narkomanvården, där [NA-grupperna](#) (Anonyma Narkomaner), NA-ryhmät, är mest kända.

Då det gäller missbrukarvårdens specialtjänster är öppenvårdstjänsterna i huvudsak avgiftsfria för patienten. Institutionsvård bekostas av hemkommunen, i de flesta fall genom betalningsförbindelse från socialbyrå. Därtill betalar klienten en dygnsavgift i enlighet med sina ekonomiska förutsättningar. Varje kommun har avtal med de vårdenheter som de huvudsakligen använder. Närmare upplysningar fås exempelvis på socialbyrån i hemkommunen, en hälsocentral eller A-klinik.

A-klinikstiftelsen

[Information om vårdplatser ►](#)

[Kontaktinformation till missbrukarvårdens mottagningar](#)

[A-klinik Ab](#)

link

Källa till **webbadress**:<https://paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/behandling-av-missbruksproblem/varssystemet-narkotikaberoende>